

Advies voor richtlijnen voor
de milieueffectrapporten
Dijkverbetering achter Ramspol;
deelgebied Vechterweerd – Zwolle en
deelgebied Vechterweerd – Zwartsluis

26 januari 1998

916/917-56

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Overijssel
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

uw kenmerk
MWA 97/2302

uw brief
d.d. 11 november 1997

ons kenmerk
U37-98/Ru/eh/916/917-60

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor de milieueffectrapporten Dijkverbetering achter Ramspol: deelgebied Vechterweerd – Zwolle en deelgebied Vechterweerd – Zwartsluis

doorloesnummer
(030) 234 76 50

Utrecht,
26 januari 1998

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor de milieueffectrapporten (MER'en) ten behoeve van de besluitvorming over Dijkverbetering achter Ramspol; deelgebied Vechterweerd – Zwolle en deelgebied Vechterweerd – Zwartsluis. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor de MER'en. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

dr. J. T. de Smidt
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Dijkverbetering achter Ramspol; deelgebied Vechterweerd – Zwolle en deelgebied Vechterweerd – Zwartsluis

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelsstraat 800

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl

Advies voor richtlijnen voor de milieueffectrapporten

Dijkverbetering achter Ramspol; deelgebied Vechterweerd – Zwolle

en deelgebied Vechterweerd – Zwartsluis

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor de milieueffectrapporten over
Dijkverbetering achter Ramspol; deelgebied Vechterweerd – Zwolle en deelgebied
Vechterweerd – Zwartsluis.

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Overijssel door de Commissie voor de milieueffect-
rapportage; namens deze,

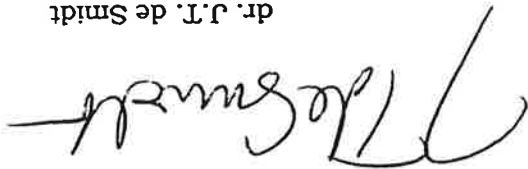
de werkgroep m.e.r., Dijkverbetering achter Ramspol; deelgebied Vechterweerd – Zwolle
en deelgebied Vechterweerd – Zwartsluis

de secretaris

drs. M.J. Ruis

de voorzitter

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 26 januari 1998

INHOUDSOPGAVE

Hoofdpunten van het advies		Pagina
1.	Inleiding	3
2.	Probleemstelling, doel en besluitvorming	4
	2.1 Probleemstelling	4
	2.2 Doel	6
	2.3 Besluitvorming	6
3.	Beschrijving en waardering van het plangebied	7
	3.1 Algemeen	7
	3.2 Landschap	7
	3.3 Natuur	7
	3.4 Cultureel erfgoed	8
	3.5 Milieuhygiëne	8
4.	Visie op de dijkverbeteringen	9
5.	Voorgenomen activiteit en alternatieven	9
	5.1 Inperking principe-oplossingen	9
	5.2 Alternatieven en varianten	9
	5.2.1 Nulalternatief	11
	5.2.2 Meest milieuvriendelijk alternatief	11
	5.2.3 Compensatie	11
6.	Gevolgen voor het milieu	11
	6.1 Algemeen	11
	6.2 Landschap	12
	6.3 Natuur	12
	6.4 Cultureel erfgoed	13
	6.5 Woon- en leefmilieu	13
7.	Vergelijking van alternatieven	13
8.	Leemten in informatie	14
9.	Evaluatieprogramma	14
10.	Vorm en presentatie	15
11.	Samenvatting van het MER	15

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Waterschap Groot Salland heeft het voornemen dijkverbeteringen uit te voeren in verschillende deelgebieden achter de keersluis bij Ramspol. Volgens de informatie in de startnotities voldoen de dijken over grote lengte niet aan de veiligheidsseisen. De twee deelgebieden waar dit richthilfennadvies zich op richt zijn de deelgebieden Vechterweerd - Zwolle en Vechterweerd - Zwartsluis.

De Commissie adviseert in het milieueffectrapport (MER) voor deze dijktrajecten in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende aspecten.

- Bij het beoordelen van de sterkte van de huidige dijken zullen de ervaringen met zwaardere belastingen in het verleden ook betrokken moeten worden.
- Om voor situaties met knelpunten adequate oplossingen te ontwerpen zullen tijds effecten op de bezwijkmechanismen ook in rekening moeten worden gebracht (uitgekiend ontwerpen).
- Bij het beoordelen van de erosiebestendigheid van de buitentaluds zal gebruik moeten worden gemaakt van de meest recente inzichten van de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen (TAV), van de ervaringen in het verleden en van de verwachtingen t.a.v. het toekomstige beheer.
- Het nulalternatief voor een heel deelgebied is wellicht geen reëel alternatief. Wel moet worden aangegeven of binnen een deelgebied trajecten zijn die als veilig worden beoordeeld waardoor het nulalternatief daar wel reëel is.

1. INLEIDING

In 1999 komt de Balgstuw Ramspol gereed. Dit is een keersluis tussen het Ketelmeer en het Zwarte Meer in West-Overijssel. De kering voorkomt dat opgestuwd IJsselmeerwater via het Ketelmeer naar het Zwarte Meer en Zwartte Water richting Zwolle stroomt. Dit heeft een gunstig effect op de veiligheid van het gebied Achter Ramspol. Dit betekent dat de dijken in dit gebied wel verbeterd moeten worden, maar dat de ingrepen relatief beperkt zullen zijn. In het kader van het Project Dijkverbetering Achter Ramspol hebben Waterschap Groot Salland en Waterschap Wold en Wieden startnotities opgesteld voor zes deelgebieden, te weten:

- Sallandse Weteringen
- Centrum Zwolle / Zwolle - IJsselkanaal
- Spooldersluis - Genemuiden
- Zwartsluis - Kadoclersluis
- Vechterweerd - Zwolle
- Vechterweerd - Zwartsluis

Het Waterschap Wold en Wieden heeft de kering van 'Zwartsluis - Kadoclersluis' in beheer. De waterkeringen in de overige deelgebieden vallen onder de verantwoordelijkheid van het Waterschap Groot Salland.

Bij brief van 11 november 1997¹ is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor de milieueffectrapporten voor de zes dijkverbeteringsprojecten. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotities in de Staatscourant van 17 november 1997².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieueffectrapportage, die de advisering de deeltaksectoren Vechterweerd - Zwolle en Vechterweerd - Zwartsluis voor haar rekening heeft genomen. Er is voor gekozen om één richtlijnenadvies voor deze twee projecten uit te brengen. De initiatieven mer heeft aangegeven dat voor elk van de zes projecten een apart milieueffectrapport geschreven zal worden, zodat een eventuele vertraging in de besluitvorming over één project de voortgang van de andere projecten niet in de weg staat. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie de MfR'en moeten bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen³, die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

De Commissie is van mening dat de startnotities al veel relevante informatie bevatten. Bij het opstellen van haar richtlijnenadvies heeft zij deze informatie

- 1 Zie bijlage 1.
- 2 Zie bijlage 2.
- 3 De samenstelling van de werkgroep is gegeven in bijlage 3.
- 4 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

- 6 Leidraad voor het ontwerpen van rivierdijken, deel 2-benedenrivierengebied.
- 7 Zie onder andere het recent vastgestelde rapport: *Technisch rapport erosiebestendigheid van grasland als dijkbekleding*. Samenstellend rapport van 5 jaar onderzoek, TAW, december 1997.

- of bij de berekening van het tekort aan kwelweglengte gebruik wordt gemaakt van de methode Sellmeijer: indien gebruik wordt gemaakt van een andere methode dient dit gemotiveerd te worden.

- De duur van de waterstanden op het Zwarte Meer en het Zwarte Water worden in grote mate bepaald door de opstuwing van water uit het IJssel-meer. Voor de Overijsselse Vecht geldt dit ook, maar in mindere mate. De tijdsduur van de maximale belasting van de dijken is hier relatief kort.⁹ Geef inzicht in het verloop en de duur van het maatgevend hoogwater in de tijd en geef de effecten van institutionaire berekeningsmethoden voor de relevante faalmechanismen.
- In de startnotitie wordt opgemerkt dat vanuit het oogpunt van veiligheid een talud steiler dan 1:2,5 wordt afgekeurd en dat vanuit beheeroogpunt het de voorkeur heeft dat de binnen- en buitentaluds een helling van 1:3 hebben. In het MBR dient onderbouwd te worden als vanuit veiligheid een talud van 1:2,5 voldoende is, waarom dan afgeweken wordt van het in de visie vastgestelde uitgangspunt om karakteristieke steile taluds te handhaven.
- De Commissie is van mening dat bij dijktaluds die niet steiler zijn dan 1:2,5 vanuit beheeroogpunt geen dwingende redenen zijn om het talud te verflauwen. Daarom dient duidelijk gemaakt te worden of bij het hanteren van het uitgangspunt voor het beheer het gaat om doelmatig beheer of om het scheppen van condities voor een economisch efficiënter beheer. Betrek hierbij ook de mogelijkheid om met extensief begrazingsbeheer een 'veilige' zode met natuurwaarden te verkrijgen.
- Om inzichtelijk te maken vanuit welk oogpunt aanpassingen van het talud worden voorgesteld dient allereerst aangegeven te worden of er stabiliteit- of erosietechnische redenen zijn voor een eventuele verflauwing. Baseer de gewenste taludhelling daarbij op een analyse van de huidige stabiliteit- en erosiebestendigheid van dijkdelen en weeg op grond hiervan milieuvoor- delen en -nadelen van verflauwing tegen elkaar af. Betrek bij deze analyse de zodekwaliteit, het lutumpercentage van de afdeklaag, de huidige en toekomstige onderhoudsstatus van het dijktalud, bereikbaarheid en golfaan- val. Maak hierbij gebruik van de meest recente inzichten in de erosiebe- stendigheid van vegetatie op dijkhellingen.⁷
- Geef vervolgens de wensen aan voor natuur, landschap, cultureel erfgoed en kosten van beheer, die mogelijk – met in achtnahme van de veiligheids- en tot een minder flauw talud leiden. Ga daarbij ook in op de mogelijkheid tot voortzetting of verbetering van het huidige vegetatiebeheer van de (ook steile) taluds ter voorkoming van verflauwingen en ter vergroting van de kwaliteit van de grasmat.
- De uitgangspunten en overwegingen voor het gehanteerde overslagcriteri- um dienen expliciet te worden gemaakt.
- Geef aan of op plaatsen waar de gewenste kruinbreedte van 3 meter niet aanwezig is dit ook het geval is op het niveau van de maatgevende kruin- hoogte. Als op delen waar de dijk te hoog is op maatgevende hoogte de breedte voldoet, zijn er geen veiligheids technische redenen om de kruin te verbreiden. In die gevallen moet de noodzaak van het verbreden van de kruin tot 3 meter gemotiveerd worden.

BESCHRIJVING EN WAARDERING VAN HET PLANGEBIED

3.

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:
Een MFR bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

Algemeen

3.1

De bestaande toestand van het milieu (met name de LNC-aspecten) voor zover deze door de dijkverbetering kan worden beïnvloed, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de analyse (inventarisatie aspecten), de normering (waardering) en de prioritering (keuze).

De samenhang tussen de L en C-waarden krijgt in de startnotitie voldoende aandacht. Daarnaast is het echter nodig dat de waarden afzonderlijk voldoende aan bod komen. Vandaar dat de Commissie adviseert om de landschapselementen en de cultuurhistorische elementen ook afzonderlijk te inventariseren en te waarderen. Dit is mede van belang om bij de effectbe-schrijving een zuivere afweging te kunnen maken.

De LNC-aspecten zijn op lokaal en regionaal niveau goed beschreven. De be-schrijving op dijk- of elementniveau ontbreekt. Hetzelfde geldt voor de waar-dering. Op de hogere niveaus is de waardering voldoende aangegeven. Op het dijkniveau echter nog niet, waardoor nog niet alle knelpunten duidelijk zijn.

Voor zover in het gebied bepaalde autonome ontwikkelingen plaatsvinden, of binnen afzienbare termijn veranderingen kunnen worden voorzien onder in-vloed van reeds vastgelegd beleid, dienen deze bij de beschrijving van de be-staande toestand betrokken te worden.

Landschap

3.2

In het MFR moeten de visuele kenmerken van de dijk (huidige sculptuur) en de aanwezigheid van beplantingselementen op en aan de dijk in (kaart)beeld worden gebracht, en worden gewaardeerd. Een verdere detaillering van in-ventarisatie en waardering is noodzakelijk.

Natuur

3.3

De achtergronddocumenten en daarin opgenomen kaarten bieden een goed maar globaal overzicht van de aanwezige vegetatie en (in mindere mate) fau-na, en de natuurwaarde ervan.
Nadere informatie over de aanwezige natuur op en rond de dijk (o.a. ver-spreid voorkomende bomen en struiken) is zeker in het deelgebied Vech-terweerd-Zwolle noodzakelijk teneinde effecten op natuur door dijkverster-king te kunnen inschatten en beoordelen. Een toelichting op de kwaliteit van de grasmat, in relatie tot de abiotische toestand, kan inzicht bieden in moge-

4. VISIE OP DE DIJKVERBETERINGEN

In de startnotities is overzichtelijk aangegeven aan welke LNC-aspecten een hoge prioriteit wordt gegeven. In de startnotitie Vechterwerd-Zwartslois is niet duidelijk hoe de LNC-waarden zich onderling verhouden, dit in tegenstelling tot de startnotitie Vechterwerd-Zwolle die een duidelijke prioriteringslijst bevat.

In het MBR moeten de knelpunten op lokale schaal nog worden benoemd, zodat een nadere prioritering mogelijk is.

Ten opzichte van de nieuwe maatgevende hoogwaterstanden als gevolg van de aanleg van de balgstuw bij Ramspol heeft het merendeel van de dijktrajecten een aanzienlijke overhoogte. Dit biedt de mogelijkheid om de gewenste stabiliteit te bereiken door de kruin te verlagen. Hiermee kan het talud intact blijven, maar kan albreuk worden gedaan aan de ervaring van de continuïteit van de dijk als gevolg van een eenduidige sculptuur. In de visie op de dijkverbetering moet ook dit aspect worden betrokken bij de te kiezen principe-oplossingen.

5.

VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:
Een MBR bevat ten minste: "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:
"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

5.1 Inperking principe-oplossingen

In de startnotitie is aangegeven dat nog nader onderzoek moet worden uitgevoerd naar de technische tekortkomingen van de dijk. Zoals in paragraaf 2.1 van dit advies is aangegeven is de Commissie dan ook van mening dat de probleemstelling in het MBR nog verder moet worden uitgewerkt. Pas als deze gegevens beschikbaar zijn kan beoordeeld worden of de in de startnotitie gekozen principe-oplossingen de meest kansrijke zijn.

Bovendien moet de visie nog worden uitgebreid naar aanleiding van de inventarisatie van LNC-aspecten op dijk-niveau. Pas dan kunnen de varianten aan de visie worden getoetst.

5.2 Alternatieven en varianten

De keuze van de alternatieven moet worden gemootiveerd evenals de selectie van het eventuele voorkeursalternatief. In het MBR moet duidelijk worden aangegeven welke varianten zijn onderzocht en op welke wijze is gekomen tot

Het nulalternatief voor een heel deelgebied is wellicht geen reël alternatief. Wel moet worden aangegeven of binnen een deelgebied trajecten zijn die als veilig worden beoordeeld waardoor het nulalternatief daar wel reël is.

5.2.1 Nulalternatief

5.2.2 Meest milieuvriendelijk alternatief

Bij het zoeken naar het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) moeten de mogelijkheden voor het minimaliseren van de ingreep, voor het beperken van nadelige effecten en voor het zoveel mogelijk benutten van aanwezige potenties, beschreven worden. Bij knelpuntsituaties kan onderzocht worden of de overhoogte benut kan worden om een stabiliteitsverbetering te krijgen met een lagere kruinhoogte met behoud van de steilere taluds. Dan wel bij dezelfde kruinhoogte een steiler talud te kunnen handhaven met een schrale topaag. Gezien het gecombineerde doel (bereiken van de gewenste veiligheid en zoveel mogelijk behoud en ontwikkeling van LNC-waarden) kan het mma tevens het voorkeursalternatief zijn. Als het voorkeursalternatief van het mma afwijkt, moet dit duidelijk worden gemotiveerd.

5.2.3 Compensatie

Op grond van het Structuurschema Groene Ruimte moet in bepaalde gevallen *compensatie* onderdeel uitmaken van de in het MER te behandelen alternatieven. De mogelijkheden voor compensatie van verloren gegane LNC-waarden dienen dan te worden beschreven. Gestreefd moet worden naar compensatie te realiseren in de nabijheid van de plek waar de aantasting plaats vindt.

6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

6.1 Algemeen

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu (met name LNC-aspecten) moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- de effecten van de dijkverbeteringen op de aspecten landschap, natuur en cultuurhistorie dienen afzonderlijk te worden beschreven. Ook dient vermeld te worden op basis van welke beoordelingscriteria de varianten en alternatieven tegen elkaar afgewogen worden;
- per milieueffect moet worden beschreven of het om een permanent of tijdelijk effect gaat;

aan de hand van maatschappelijk en beleidsmatig geaccepteerde waarden, ringsschalen aan of het eventuele verdwijnen van soorten, soortgroepen of ecosystemen gelijkwaardig gecompenseerd zal worden.

Cultureel erfgoed

6.4

Per alternatief/variant moet in het MER aangegeven worden welke veranderingen er op gaan treden in cultuurhistorische elementen en patronen. Het gaat om effecten op het niveau van de dijk en zijn omgeving en het niveau van de dijk zelf. De beschrijving van het effect van de ingreep mag niet beperkt blijven tot de waardevolle bebouwing, maar moet de gevolgen beschrijven op alle elementen met een betekenis als cultureel erfgoed. Bij de beschrijving wordt bijzondere aandacht gewenst voor effecten op:

- de aantasting van cultuurhistorische waarden door het verloren gaan van elementen of door vermindering van ruimtelijke samenhang met de omgeving (samenhang binnen structuur plangebied, samenhang met de beekdal-landschap Overijsselsche Vecht/rivieren landschap Zwarte Water);
- de (mogelijke) aantasting van archeologische waarden door het verloren gaan van (delen van) het bodemarchief;
- de (mogelijke) aantasting van historisch bouwkundige waarden door afbraak van (delen van) gebouwen en andere objecten;
- de Stenendijk bij Hasselt: een taludverflauwing tast de zeer grote cultuurhistorische waarde van deze dijk aan.^{9]}

Woon- en leefmilieu

6.5

De effecten die de dijkverbetering inclusief het nieuwe beheersregime heeft voor de aanwonenden dienen te worden beschreven.

VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

7.

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:
 Een MER bevat ten minste: "een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."

De milieueffecten van de voorgenomen activiteiten en de alternatieven moeten onderling en met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteiten en de alternatieven verschillen. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

9 Zie ook reactie 17 waar een taludverflauwing wordt voorgesteld (bijlage 4).

VORM EN PRESENTATIE

10.

Het verdient aanbeveling het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen. In het MER moet een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst worden opgenomen.

Bijzondere aandacht verdient de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking van varianten en alternatieven dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren, dwarsprofielen en kaarten. De kaarten moeten recent, goed leesbaar en informatief zijn en voorzien van een duidelijke legenda. Verder is het wenselijk dat in het MER detailkaarten, bovenaanzichten en dwarsprofielen gepresenteerd worden voor representatieve situaties en knelpunten, waaruit het verschil tussen de huidige en toekomstige situatie blijkt.

Door de relatief grote lengte van de dijken en de vele aspecten, die in de startnotitie op zichzelf al zeer overzichtelijk zijn gepresenteerd, is het wenselijk om de meest relevante gegevens in onderlinge samenhang en in één overzicht te presenteren. Hierdoor wordt het mogelijk om gegevens met betrekking tot de probleemstelling, waardevolle situaties, voorgenomen activiteiten en effecten in één oogopslag te bezien (zie bijlage 5).

SAMENVATTING VAN HET MER

11.

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:
Een MER bevat ten minste: "een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en inspirekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten per deelproject de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste waarden van het milieu in het studiegebied;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij en na het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor de milieueffectrapporten
Dijkverbetering achter Ramspol;
deelgebied Vechterweerd –
Zwolle en deelgebied
Vechterweerd – Zwartsluis

(bijlagen 1 t/m 5)

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemers: Waterschappen Groot Salland en Wold en Wieden

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Overijssel

Besluit: Goedkeuring dijklverbeteringsplan ingevolge artikel 7 van de wet op de waterkering

Categorie Besluit m.e.r.: C12.1

Activiteit: Waterschap Groot Salland heeft het voornemen dijklverbeteringen uit te voeren in het gebied achter de keersluis bij Ramspol, die in 1999 gereed komt. Twee van de deelgebieden waar werkzaamheden zullen plaatsvinden zijn het traject Vechterweerd – Zwolle en het traject Vechterweerd – Zwartsluis. Volgens de startnotitie voldoen de dijken over grote lengte niet aan de veiligheidsseisen.

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 17 november 1997
richtlijnenaadvies uitgebracht: 26 januari 1998

Bijzonderheden: De initiatiefnemer heeft gelijktijdig startnotities voor zes dijklverbeteringsprojecten ingediend. Het bevoegd gezag heeft in één brief aan de Commissie verzocht advies uit te brengen over de richtlijnen voor de zes op te stellen milieueffectrapporten. Er zijn drie werkgroepen van de Commissie ingesteld die zich elk hebben bezig gehouden met de advisering over twee deelgebieden. Dit richtlijnenaadvies is opgesteld voor deelgebied Vechterweerd – Zwartsluis en Vechterweerd – Zwolle.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. G.J. Florián
ing. D. Hamhuis
dr. C. Kwakernaak
drs. G.M. van Laar-Melchior
dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. M.J. Ruis

BILAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	971124	Stichting Lange-Afstand-Wandelpaden	Amersfoort	971101
2.	971128	Gasunie	Groningen	971205
3.	971128	J. Versteegh mede namens: M.F.H. van Haastert, D.W. Maas, E.W.M. Meulemans, A.T. te Velde	Haerst	971208
4.	971208	A.H. Ruitenbergh	Zwolle	971211
5.	971203	Mr. H.W. Bongers	Hasselt	971211
6.	971204	De bewoners van Westeinde en het Buitenkwarter	Zwartsluis	971215
7.	971208	farm. W. Kok	Hasselt	971216
8.	971210	Landbouworganisatie GLTO afdeling Heino	Heino	971219
9.	971210	Landbouworganisatie GLTO afdeling Wijkse	Wijkse	971219
10.	971215	Heemschut Bescherming Cultuurnumunten (Overijssel)	Zwolle	971219
11.	971215	E.G. Carmiggelt	Zwolle	971219
12.	971216 971222 980106	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	971222 971222 980112
13.	971215	Stichting het Overijssels landschap	Dalfsen	971222
14.	971217	ir. D.J. Bokeloh	Zwolle	971222
15.	971215	Stichting Milieuzorg Hasselt	Hasselt	971222
16.	971215	Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging - Vereniging voor veldbiologie	Zwolle	971222
17.	971215	H. Kronenberg	Hasselt	971222
18.	971215	P.E. Cost Budde	Wijkse	971222
19.	971215	Vereniging vrienden van de stads-kern Zwolle	Zwolle	971222

BIJLAGE 5

